

offentlig Udtalelse, som er fremkommen den 12te Oktober 1898, er sket ved 6te Fæstningskompagni — at der, naar Rekrutterne komme ind, ligefrem indprentes dem, at de skulle være meget forsigtige med at klage over overordnede, for det er en mislig Sag, som let kan faa farlige Følger. Følgen deraf kan blive, at det gaar saaledes, som det gik ifølge den før nævnte offentlige Udtalelse, som, skønt den nu er næsten 1½ Aar gammel, endnu ikke paa noget Punkt er bleven afkræftet. Ifølge denne Udtalelse gik det saaledes til ved 6te Kompagni i Rekruttiden 1896, at det regnede med Lussinger, at der faldt knaldende Slag, som kunde høres over hele Kompagniet, og som ofte føltes ugevis og efterlod Blødninger eller Blodunderløbninger, at Tiltaleformen hyppig var „Du“, „Svinepisker“, „Bondevæg“, „Møgbonde“ eller lignende. Uagtet man behandlede Folkene paa denne Maade, klagede de ikke, og hvorfor? De klagede ikke, fordi det fra første Færd, da de kom ind, var dem indprentet, at de skulde tage sig i Vare for at klage, for det var en meget alvorlig Sag, som let kunde faa slemme Følger for dem, og ogsaa, fordi de saa Eksempler paa, at naar der var klaget, som der en Gang blev over en Korporal, gav Underofficererne i Officerernes Paasyn Soldaterne en Stroppeur, idet de antydede: Den skulle I have, fordi I vove at klage over en Korporal! En anden Gang, hvor der var Vidner paa et Slag, vilde man klage derover, men de af Kammeraterne, som vare ældre i Tjenesten, belærte de vedkommende om, at alle Underofficererne og Officererne vilde lade det ganske Mandskab undgælde haardt, hvis de klagede. Øvelserne vilde blive strenge, Fordringerne til Pudsning urimelige og Udgangstilladelse som Følge deraf nægtet. Dette, som er offentlig fremsat for omtrent 1½ Aar siden, er paa ingen Maade afkræftet, og enhver, som har gjort Soldatertjeneste, vil vel ogsaa give mig Ret i, at det faktisk er saaledes, at Soldater føle sig ganske desorienterede med Hensyn til, i hvilke Tilfælde det kan gaa an for dem at klage, og i hvilke Tilfælde de ere nødte til at taale den Overlast, som bydes dem. Der er for det første den Fejl ved vort nuværende System, at Klageretten faktisk er

berøvet Soldaten, der fører til den Slags Overgreb, som ere blevne paatalte her i Dag. Saa kommer dertil, at Nødværgeretten, som dog ellers maa siges at være en af de helligste Menneskerettigheder og en af dem, som man nødigst af alle giver Afkald paa, — Retten til at værges sig mod korporlig Overlast, — ogsaa er berøvet Soldaten. Hvis en foresat slaar en menig Soldat, tør denne ikke, hvis den foresatte f. Eks. slaar ham med Haanden, gribe ham om Haandleddet for at holde hans Haand og forhindre ham i at slaa videre. Den menige tør ikke sige: Jeg taaler ikke dette, saa længe De ikke lader være at true med Slag, holder jeg Dem, saa at De ikke kan slaa. Hvis der f. Eks. er gymnastiske Øvelser, og det sker, som det muligvis bliver oplyst i de Forhør, som afholdes i Anledning af den før omtalte Artikel, at Soldaterne ligge hen ad Gulvet og have Rygprøve, og at saa en Officer gaar hen og sparkes en menig i Ansigtet, kan denne ikke springe op og holde fast paa Officeren og sige: Jeg lægger mig ikke ned eller fortsætter Øvelsen, saa længe jeg er udsat for korporlig Overlast. Nej, en Soldat er forpligtet til at taale korporlig Overlast af sine overordnede under Øvelserne, Nødværgeretten er ham berøvet over for korporlig Vold. Dette og meget andet gør, at Retsfølelsen hos Soldaten ganske knuses. Vore Soldater føle sig under det bestaaende System, saaledes som det praktiseres, i Virkeligheden retsløse. Det hævdes jo, at det, at være Soldat, netop skal være en stolt Gerning, og at noget af det smukkeste, som en Borger kan kaldes til, er det at værges sit Land, men det kan ikke afføde nogen Stolthed, naar Forholdene blive saadanne, at Soldaten føler sig som en, der er ringere stillet i retslig Henseende end nogen som helst civil Medborger. Jeg tror derfor, at det er i dette System, at Hovedfejlen ligger, og jeg tillader mig ved den Lejlighed, som her har frembrudt sig, at indprente, hvor nødvendigt det er, at vi faa reformeret vor militære Retspleje, og jeg anmoder dette Ting om, at det, naar de Forhør, som ere optagne i Anledning af den Artikel, som jeg her har fremdraget, en Gang ere sluttede — de maa jo en Gang